

ZSÓK AMBRUS

molnár

Mit szeret a munkájában, meséljen róla, hogyan, miért ezt a szakmát választotta?

A búzamaz lisztté őrlése, a munka szeretete teszi jó molnárrá a molnárt. Édesapám hivatása is ez volt, én már kisgyerekként ott lábatlankodtam körülötte. Megkedveltem ezt a mesterséget, így én is emellett döntöttem.

Mitől lesz valaki jó molnárrá?

Aki szeretettel foglalkozik vetéssel és aratással – nekem számtalan gyermekkori emlék kapcsolódik hozzá –, az megtapasztalja a fáradtságos munka terhét és örömét is. Felnőttként a malomban is jó érzés látni, ahogy a búzamazból liszt lesz, majd ebből készül a kenyér vagy a kalács a családok asztalára. Szeretem, hogy ez a szakma nem egyszemélyes mesterség, hanem több ember keze munkája van a liszt készítésében.

Mi jelent nehézséget a feladatai között?

A munka nem könnyű, és „égretekintés”, hálaadás nélkül nincs látszata, termése.

A Bibliában sok szó esik a búzáról, van kedvenc része?

Kedvelem ezt a bibliai mondást: Beláttam tehát, hogy nincs jobb az ember számára, mint hogy örömét lelje munkájában, mert ez a sorsa (Préd 3,22). Kérem Isten áldását munkatársaimra, családomra, mert amíg a magból enivaló lesz, az közös erőfeszítés és öröm.

V. AZ ÉLET ÉRTÉKES

1. Elbukás és felemelkedés

„A bölcs fiú örömet szerez az apjának, de az ostoba fiú bánat az anyjának.
A bűnnel szerzett kincs nem hajt hasznot, de az igazságosság megment a haláltól.”
(Péld 10,1–2)

Ima:

Gyújts éjszakánkba fényt,
hadd égjen
a soha ki nem alvó tűz,
a ki nem alvó tűz...

(Taizéi ének)

Milyen szavak jutnak eszedbe a bűn fogalmával kapcsolatban?

Írjátok le, majd beszéljétek meg!

.....

.....

A KOZMOSZ ÉS TEREMTŐJE

Isten végtelen szeretettel teremtette meg a világot. Természettudományos rendet, ökológiai körforgást hozott létre. Csodás harmóniát alkotott, aminek szabályszerűségei megismerhetőek (gravitáció, légnyomás). Mindent megfelelően elrendezett, azaz kozmoszt teremtett. Ezen túlmenően még a fejlődés képességével is megajándékozta az élőlényeket.

ANGYALOK ÉS ÖRDÖGÖK

Isten minden teremtményét jónak teremtette. Az embernek és az angyaloknak szabad akaratot adott, ezért képesek Teremtőjük mellett vagy ellen dönteni. Az ember földi élete során folyamatosan tud döntést hozni a jó és a rossz között, ezzel szemben az angyalok az Isten mellett vagy ellen csak egyszeri végleges következményekkel járó lehetőséget kaptak. Ők nem tudják megváltoztatni döntésüket (mert ők szellemi létezők, nincs földi életük). Voltak angyalok, akik fellázadtak az Úristen végtelen szeretete ellen, szembehelyezkedtek Istennel. (KEK 391.) Ördög, bukott angyal, vagy démon is lehet az elnevezésük, akiknek a feje a Sátán. Ők irigyek az ember boldogságára. Bukásuk következményeként örökre távol vannak az Istentől, így azt akarják, hogy az ember se jusson a végtelen szeretet állapotába. Mindent elkövetnek azért, hogy az embert eltaszítsák Isten közeléből. Az erre irányuló törekvésüket nevezzük kísértésnek.

KÁOSZ ÉS OKOZÓJA – BŰN

Az ördög el akar távolítani Istentől, amihez saját képességeit gonoszul használja. Torzulást okoz, így lesz a kozmoszból káosz, azaz rendezetlenség, bizonytalanság, zűrzavar.

A kísértésbe való beleegyezés a bűn. Ezeket gondolattal, szóval, cselekedettel és a jó elmulasztásával követhetjük el. A bűn a felebarát és Isten iránti szeretet megsértése. Egyszerűen megfogalmazva a bűn: tudva és akarva elkövetett rossz. A vétek lerombolja a szeretetet, szeretet nélkül pedig az örök boldogság lehetetlen. (KEK 1874.)

Volt egy család, akik nagy vagyonra tettek szert. A szülők azonban még többet szerettek volna gyermeiknek átadni, ezért szerencsejátékba kezdtek, de sorra veszítettek. Mindig azt gondolták, hogy legközelebb visszanyerik a pénzüket, és egyre felelőtlenebbül viselkedtek. Az újabb játékok is szerencsétlenül végződtek. A sok kár miatt el kellett adni a házukat, kismizettekké váltak. Utolsó elkéséredésükben jelentős hitelt vettek fel, de abba is belebuktak. Gyermeik végül csak az adósságukat örökölték, amelyet nemzedékeken keresztül kellett törleszteniük.

Beszélgessetek! Mi lett volna, ha a szülők felelősségteljesen viselkednek?

EREDETI BŰN

Az eredeti vagy ősbűn rosszra való hajlam, amelyet minden ember a fogantatásakor örököl. Az első emberpár, Ádám és Éva engedtlensége miatt, mindenki megsebzett természetet kapott. Ennek következtében veszítettük el a természetes ártatlanságunkat. Az eredeti bűn nem személyes cselekedet, hanem rajtunk kívül álló, de életünket meghatározó hátrányos örökség. (KEK 413–421.) Az eredeti bűn hátrányos helyzetétől Krisztus váltott meg, azaz szabadított meg bennünket. A keresztlés alakítja bennünk újjá a megsebzett Istenkapcsolatot, Istengyermekséget ad.

SZEMÉLYES BŰN

Amikor a kísértésbe beleegyezzünk és aszerint cselekszünk, akkor bűnt követünk el. A saját tudatos rossz választásunkat nevezzük személyes bűnnek. A bűn a szeretet sérülését okozza Isten és embertársaink kapcsolatában, valamint bennünk.

Az egészséges lelkiismeret döntéseinket megelőzően bátorít a jó megtételére. Tevékenységeink közben figyelmeztet a helytelenségek elkerülésére, és a rossz elkövetése után jelzi a bűn létét.

Az ördög neve görögül: diabolosz, azaz szétszóró. Szerinted miért?

Olvassátok el a történetet és válaszoljatok a kérdésekre!

Szögek

Volt egyszer egy nagyon rossz természetű fiú. Az apja megelégtelt, hogy mindenkit állandóan sérteget és csúnyán beszél. Meg akarta vele értetni, hogy a viselkedése rendkívül bántó. Adott a fiának egy zsák szöveget, és azt mondta neki: verjen be egyet a kert fakerítésébe minden alkalommal, mikor elveszti a türelmét, vagy veszekszik társaival. Az első nap 37 szöveget kellett beütnie a kerítésbe. A következő hetekben fokozatosan megtanult uralkodni az indulatain, és a bevitt szögek száma napról napra csökkent. Egy idő után a fiúnak egyetlen szöveget sem kellett a kerítésbe kalapálni. Odament az apjához, és elújságolta neki, hogy nem kellett szöveget felhasználnia. Az apja azt mondta neki, húzzon ki egy szöveget minden egyes nap, mikor nem vesztette el a türelmét, nem veszekedett senkivel és nem bántott senkit sem. Teltek a napok, s a fiú végre azt mondhatta az apjának, hogy minden szög kikerült a fadestekéből.

Az apa ekkor odavitte a fiát a kerítéshez, és ezt mondta neki:

– Fiam, büszke vagyok rád, de nézd csak, mennyi lyuk van itt; ez már soha többet nem lesz olyan, mint régen volt. Ugyanígy: ha veszekszel, bántod az embertársaidat vagy csúnyát mondasz nekik, sebet hagysz bennük, aminek a nyoma mindig megmarad.

Hogyan lehet a szögek okozta sebet begyógyítani? Egyedül lehetséges-e?

Jelöld az igaz állításokat I, a hamisakat H betűvel!

- D** Ha egy bűnnel nem ártok másnak, az nem bűn.
- D** Aki vétkezik, azt Isten megbünteti.
- D** Minden bűnnek van következménye.
- D** Vannak olyan bűnök, melyek csak régen számítottak bűnnek, ma már nem.
- D** Isten minden bűnt megbocsáthat, ha őszintén megbánjuk és megvalljuk azokat.
- D** Van olyan bűn, amit Isten nem bocsát meg.

Beszélgétek meg!

Hogyan kapcsolódik a példabeszéd a jónak és a rossznak jelenlétéhez a világunkban? Miért nem szedi ki a gazda rögtön a konkolyt?

Éreztétek-e már magatokat úgy, mint a szolgák, akik azonnal kigyomlálták volna?

Mi lenne a következménye az azonnali ítéletnek?

Van-e olyan tapasztalatotok, amikor felettetek ítélték igaztalanul?

Mit árul el a gazdáról a cselekvése? (Milyen tulajdonságait mutatja?)

BOCSÁNATOS ÉS SÚLYOS BŰNÖK

A bűnöket tárgyuk alapján soroljuk a bocsánatos és súlyos bűn kategóriába. (KEK 1873.) A kisebb mértékű rosszat bocsánatos bűnnek nevezzük, ezek eltávolítanak Istentől.

A nagyobb vétket súlyos bűnnek mondjuk, mert ezek elszakítanak a végtelen Jóságtól. Aki ebben az állapotban a megtérés szándéka nélkül megmarad, elveszíti az örök boldogságot. Földi életünk végéig újra és újra van lehetőség az Istennel és embertársakkal való kapcsolat helyreállítására.

KERESZTSÉG

A keresztség a legfontosabb szentség, ami nem csak az áteredő vagy eredeti bűntől szabadít meg, hanem a személyes bűntől is megtisztítja azokat, akik nem csecsemőként lettek Isten gyermekei. Élő kapcsolatot alakít ki Istennel. A keresztség három fontos hatást eredményez bennünk: minden (áteredő és személyes) bűnt eltöröl, Isten gyermekévé tesz és az Egyház közösségébe kapcsol. A keresztségben is megmarad azonban az ember rosszra való hajlama. A keresztség megismételhetetlen pecsétet ad, és újjászületés az igazi szabadságra. (KEK 1265, 1272, 1274–1280, 1282.)

A BŰNBOCSÁNAT SZENTSÉGE

A keresztség után elkövetett bűnök bocsánatát a kiengesztelődés szentségében, a bűnbánat által lehet elnyerni. Ezzel helyreáll kapcsolatunk Istennel, az Ő élete megújul bennünk. Hatására a lelkiismeret békéje helyreáll és a keresztyén élethez szükséges lelkierő is növekszik. (KEK 1485–1498.) Isten minden bűnt megbocsát, ha őszintén megbánjuk és megvalljuk (meggyónjuk) azokat. Ezen felül az okozott kárt is meg kell térítenünk.

Olvassátok el az alábbi részletet a Szentírásból!

Jézus egy alkalommal így szólt: „A mennyek országa hasonlít ahhoz az emberhez, aki jó magot vetett a földjébe. Amikor szolgálai aludtak, jött az ellensége, és konkolyt szórt a búza közé, aztán elment. A vetés szárba szökött és kalászt hányt, de a konkoly is felütötte a fejét. A szolgák elmentek a gazdához és megkérdezték: Uram, ugye jó magot vetettél földedbe? Honnét került hát bele a konkoly? Az így válaszolt: Ellenséges ember műve. A szolgák tovább kérdezték: Akarod, hogy elmenjünk és kigyomláljuk? Nem – válaszolta –, nehogy a konkolyt gyomlálva vele együtt a búzát is kitépjétek! Hagyjátok, hadd nőjön mind a kettő az aratásig! Aratáskor majd szólok az aratóknak: Előbb a konkolyt szedjétek össze, kössétek kérébe és égessétek el, a búzát pedig gyűjtsétek csűrömbel! [...]

Akkor elbocsátotta a népet, s bement a házba. Odamentek hozzá tanítványai, és kérték: „Magyarázd meg nekünk a szántóföldről és a konkolyról szóló példabeszédedet!” Így magyarázta meg nekik: „Aki a jó magot veti, az az Emberfia. A szántóföld a világ, a jó mag az ország fia, a konkoly pedig a gonoszság fia. Az ellenség, aki veti, az ördög. Az aratás a világ vége, az aratók az angyalok. Ahogy a konkolyt összeszedik és tűzre vetve elégetik, úgy lesz a világ végén is. Az Emberfia elküldi angyalait, hogy szedjenek össze országában minden botrányt és minden törvénszegőt. Ezeket tüzes kemencébe vetik, ott sírás és fogcsikorgatás lesz. Akkor az igazak ragyogni fognak, mint a nap Atyjuk országában. Akinek van füle, hallja meg! (Mt 13,24–30.36–43.)

TUDTAD?

- A búzát a magok királyának is nevezzük – nézz utána, miért?
- A mezőgazdaságban többféle konkolyt különböztetnek meg, egyik fajtájuk hasonló kalászos növény, mint a búza, amely rátelepszik a gazdanövény gyökerére.
- a konkoly idegméreg (nagy mennyiségben halálos is lehet), a búza pedig B vitaminokban gazdag, nyugtató hatású.
- A búza termesztését Egyiptom legrégebb emlékei igazolják. A kínaiak már Kr. e. 2700-ban termesztették.

FOGALMAK

Kozmosz – Káosz

A kozmosz rendezettség, a harmonikusan megteremtett, megismerhető világegyetem. A káosz a kozmosz ellentéte. Torzulás, rendezetlenség, bizonytalanság, zűrzavar.

Bűn

A bűn tudva és akarva elkövetett rossz. Bűnt gondolattal, szóval, cselekedettel illetve a jó elmulasztásával követünk el. Az ember a bűnnel megsérti az Isten által szabott rendet.

Kereszttség

Az első és legfontosabb szentség, ami minden (áteredő és személyes) bűnt eltöröl, Isten gyermekévé tesz, és az Egyház közösségébe kapcsol.

Bűnbocsánat

A kiengesztelődés szentsége, amit a bűnbánat által nyerhetjük el.

Példabeszéd

Más néven parabola vagy kibontott hasonlat. Mindennapos történetet mond el képletes értelemmel, így segít megismerni egy igazságot.

Mi mit jelképez? Kapcsold össze!

magvető	ördög
ellenség	Isten szava
szántóföld	Isten
konkoly	emberek
aratás	angyalok
aratók	bűn
jó mag	világ vége

Vincent van Gogh: A magvető – részlet (1888)

Mit gondolsz, miért festette meg a művész több alkalommal is a magvetőt?

DÖNTÖTTEM:

.....

.....

HETI ERÉNYGYAKORLAT

Ma úgy teszek valami jót, hogy senki-
nek sem dicsekszem vele...

V. AZ ÉLET ÉRTÉKES

2. Értékes élet

„Mielőtt megalkottalak, már anyád méhében ismertelek.”

(Jer 1,5a)

Ima:

Az élet egyetlen - ezért vedd komolyan!

Az élet szép - csodáld meg!

Az élet boldogság - ízleld!

Az élet álmom - tedd valósággá!

Az élet kihívás - fogadd el!

Az élet kötelesség - teljesítsd!

Az élet játék - játszd!

Az élet vagyom - használd fel!

Az élet szeretet - add át magad!

Az élet titok - fejtsd meg!

Az élet ígéret - teljesítsd!

Az élet szomorúság - győzd le!

Az élet dal - énekelj!

Az élet küzdelem - harcold meg!

Az élet kaland - vállalj!

Az élet jutalom - érdemeld ki!

Az élet, élet - éljed!

(Teréz anya: Az élet himnusza)

AZ ÉLET, MINT AJÁNDÉK

Az Isten az embert a teremtés munkatársaivá fogadta. Jóllehet a szülők részt vesznek az élet fakasztásában, mégis, minden gyermek Isten ajándéka. Önmagában értékes. Az élet fejlődése titok, Isten a születendő gyermeket a fogantatás pillanatától kezdve kincsnek szánja. Őket kiszolgáltató helyzetük miatt, különösen óvnunk kell.

A Teremtő az embert testtel és lélekkel ajándékozta meg, amiért felelősek vagyunk. Fontos, hogy testi–lelki egészségünkre egyaránt figyeljünk. (KEK 2288–2291.) Az élet tisztelete a védelmét is jelenti.

Az Egyház tanítása a következőképpen hangzik az élettel kapcsolatban. Minden embernek már a fogantatás pillanatától fogva sérthetetlen méltósága van; ugyanaz a tisztelet illeti meg, mint a már megszületetteket. Isten legfontosabb teremtményét öröktől fogva akarta, szerette, megteremtette és az örök boldogságra rendelte. (KEK 1699–1717.)

Az élet védelmét több szinten is megvalósíthatjuk:

- ha védjük a teremtett világot, a környezetünket,
- ha a növényeket és állatokat óvjuk,
- ha a teremtés koronájának, az embernek megadjuk a tiszteletet, már a fogantatás pillanatától,
- ha lehetőségeinkhez mérten segítjük a környezetünkben élő, testileg, szellemileg meggyengült embereket (vö. Sir 3,12–16),
- ha önmagunk testi–lelki adottságait elfogadjuk és fejlesztjük.

ÉLETSZEMLELET

Az életszemlélet a világról alkotott képünk, melyet magunk alakítunk. Befolyásolhatják a körülöttünk lévő emberek, a média, saját gondolkodásunk. Rajtunk múlik, hogy a minket érő hatásokat, hogyan kezeljük. Az életünk minősége nagyban függ a gondolkodásunktól, mely meghatározza mindennapjainkat. Ha a derű, a öröm, az elégedettség jellemez bennünket, kedvelt tagjai leszünk közösségeinknek. Egy ismert mondás szerint két ember közt a legrövidebb út: egy mosoly.

Táplálkozás

Táplálék nélkül testünk elgyengül és energiánk elfogy, a táplálékhiány végső esetben halálhoz vezet (anorexia). A túlzásba vitt táplálkozás pedig, másik végletként az evési kényszer (bulimia).

Az ember abban is különbözik az állatoktól, hogy táplálkozást étkezéssé nemesíti (igényesen megteríti az asztalt, hálát ad a mindennapi kenyérért, megosztja ételét másokkal). Lehetőleg jó minőségű, hazai termékeket fogyasszunk.

Sport

Az aktív mozgásnak nagy jelentőséget kell tulajdonítanunk, mert nevelő hatással van egész életünkre. Segít kitartóbbá válni, önfelegymeltem gyakorolni, erőnket hasznosan felhasználni, játékosága pedig örömet szerez. A csapatjátékok egymásra figyelésre és alkalmazkodásra nevelnek. A sport teljes személyiségünk fejlődéséhez hozzátartozik.

Mind az étkezés, mind a sport területén fontos a mértékletesség. Figyeljünk a kellő egyensúlyra.

Zene

A hangok ugyanúgy mindennapjaink része, akár az evés vagy az alvás. Ahogy táplálkozási szokásaink fontosak, ugyanúgy érdemes a minket körülvevő hangokra is figyelni. A zene belső tartalma és üzenete épít bennünket. Az éneklés, hangszerjáték fejleszti kitaratásunkat, figyelmünket, türelmünket, ízlésvilágunkat.

Keresd meg a szavakat a táblázatban, vízszintesen, függőlegesen és fordított irányban! A megmaradó betűket sorban olvasd össze!

AJÁNDÉK, ANYA, APA, DAL, ÉLET, ÉLŐ, KÖRNYEZET, LÉLEK, MAGZAT, MÉLTÓ, ÖNMAGA, TEST

Megoldás:

A magzat fejlődésével kapcsolatban válaszsd ki a három közül a legmegfelelőbbet! (Mindig csak egy jó válasz van.)

A kilencedik héten kifejlődött:

a. a szíve b. a gerince és csontozata c. szaglása

A tizenkettedik héten:

a. hossza 15 cm b. kinyitja a szemét
c. gyakran ásít

A tizenhatodik héten:

a. súlya 1000 g b. érzi az ízeket
c. sírása hallható

A huszonnegyedik héten:

a. reagál a hangokra b. látja a színeket
c. mozgásos aktivitása csökken

Beszélgétek meg:

Mi a különbség a fogyókúra és a böjt között?

Miért jobb 100%-os gyümölcslevet fogyasztani, mint kólát?

Jelöld az igaz állításokat I, a hamisakat H betűvel!

Egy szép növény értékesebb, mint egy állat.

Egy édesanyának joga van eldönteni, elveteti-e méhében lévő magzatát.

Egy halálos beteg kérheti, hogy vessenek véget az életének.

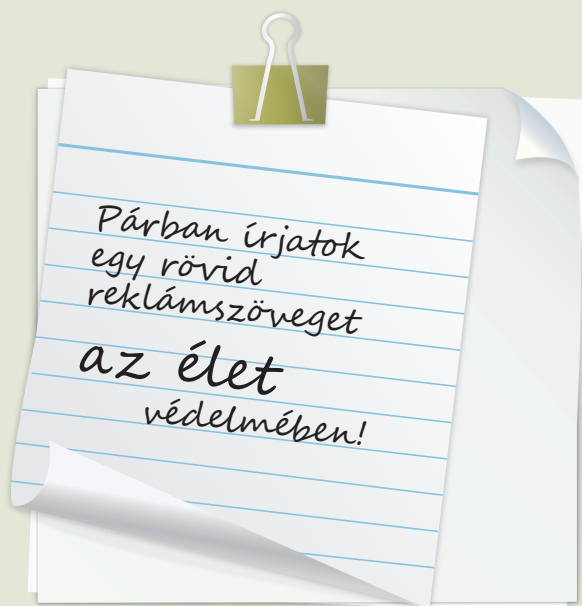

Az orvosi előrejelzések alapján egy sérült magzat megölhető.

A	P	A	T	E	L	É
L	É	L	E	K	Ó	L
M	A	G	Z	A	T	Ö
A	T	S	E	T	V	
G	A	N	Y	A	M	
A	J	Á	N	D	É	K
M	D		R	A	L	É
N		S	Ö	L	T	V
Ö	É		K	D	Ó	D

*Az alábbi betűk felhasználásával
alkossatok három, az óra anyagához
kapcsolódó szót!*

*x, y, z, é, e, l, d, g, e, e, í,
l, t, t, e, m, s, é, g*

AZ ÉLET KIOLTÁSA

Öngyilkosság

Vannak, akik úgy érzik, hogy életük holtpontra jutott, amiből már nincs kiút. Reményvesztettségükben azon gondolkodnak, hogy eldobják maguktól életet. Az elmagányosodás, a bizalom hiánya, a jövő kilátástalansága belesodorhat negatív lelkiállapotba. Ebből a helyzetből nehéz egyedül szabadulni, külső segítség mozdíthat ki.

Az Egyház tanítása tudatosítani akarja az élet értékét és célját. Meg akarja előzni a teljes elkeseredettséget.

Gondold meg:

„Nincs értelmetlen élet, csak meg nem értett élet.” (Gyököcssy Endre)

Az öngyilkosság a saját élet kioltása. Az életösztön ellenére történik, ezért súlyosan ellenkezik a helyes önszeretettel és Isten szeretetével is, akitől az életet ajándékba kaptuk. Az Istenben és az emberekben való bizalom hiánya és a reménytelenség súlyos megnyilvánulási formája. (KEK 2280–2283.) A Szentírás mondja: „Ne törekedjete a halálba életetek elhibázott útján, ne sietessétek romlásotokat kezetek tetteivel” (Bölcs 1,16).

Miért akarnak egyesek öngyilkosságot elkövetni? Könnyű megállapítani, hogy ki a felelős ezért?

Gyilkosság

A Biblia a következőképpen ír az életről: „Isten kezében van minden élőlény párja és éltető lelke az emberi testnek” (Jób 12,10). A gyilkosság a másik ember életének szándékos kioltása. Bekövetkezhet súlyos mulasztás, vagy életellenes cselekedet miatt. Egy ember meggyilkolása súlyosan ellenkezik a személy méltóságával és az Isten szeretetével. (KEK 2320.)

A tetteinken túl a szavakkal is tudunk sebeket ejteni a másik személyiségén. Különösen veszélyes a rágalmozás, a másik becsületének a lerombolása. „A szavaknak hatalma van, fegyverek, amelyek sok bajt okoznak. Egy kemény szó, egy csípős megjegyzés mélyen megbánthat, sokáig fáj tőle a szív, és sebeket hagy maga után. A szeretet erejével teli szavak összehozzák az embereket. Örömet szerznek.” (Phil Bosmans)

A magzat élethez való joga

Az emberi életet fogantatásától kezdve teljes mértékben tisztelni és védeni kell. Személyként kell bánni vele. A Bibliában ezt olvashatjuk: „Mielőtt megalkottalak anyád méhében, már ismertelek” (Jer 1,5).

Az abortusz a megfogant és az anyaméhben fejlődő élet ellen irányuló gyilkosság. Az abortusz végzése, végeztetése gyilkosságnak számít.

Erősebb az anya joga testéhez, mint egy megfogant gyermek élethez való joga?

Eutanázia (kegyes halál)

Az emberi életet, a keresztény tanítás szerint, minden szakaszában megilleti a tisztelet. Az eutanázia a beteg, sérült vagy idős személyek életének a kioltása. (KEK 2276–2277.) Egy súlyos döntés, melyet kiszolgáltatott és testi fájdalomtól gyötört helyzetben kiútnak vélhet az ember. Ez azonban erkölcsileg elfogadhatatlan. A beteg, hátrányos helyzetű embereken segíteni kell és támogatni őket, hogy a lehetőségekhez képest életük minél teljesebb legyen. Vannak olyan otthonok (hospice otthonok), ahol felkészítik a hozzátartozókat és a haldoklókat a földi út méltó befejezésére.

SZESZESITAL ÉS DROG

Gyógyászati, táplálkozás-élettani és élvezeti értékük miatt az erjesztett italok rendkívüli szerepet töltenek be az emberi kultúra fejlődésében.

Szeszesitaloknak az alkoholtartalmú italokat nevezzük, melyek nagyobb mennyiségben csökkentik a koncentráció képességét és kihatnak az agyi működésre. Péter apostol így int: „Józanok legyetek és vigyázzatok” (1Pét 5,8).

Drog = kábítószer: Természetes vagy mesterséges anyagok, amelyek az élő szervezetben a központi idegrendszer működését megváltoztatják; tudat-, cselekvés-, és hangulat-módosulást okoznak.

Az alkohol és a drog egészségünket károsítva korlátozzák józan gondolkodásunkat, megnehezítik közösségi és családi életünket. Folyamatos fogyasztásuk függővé tesz. Gyakori használatuk bűnök sorozatát indíthatja el, mint például: zsarolás, rablás, gyilkosság, öngyilkosság, valamint a családok széthullásának is oka lehet. A józanság megőrzi az Isten képére alkotott ember szabad méltóságát.

ÖSSZEFOGLALÁS

Az életet magunkban és másokban is védenünk kell. Nem felejtethetjük el az ötödik parancsot: Ne ölj! A testi sértések mellett kerüljük a bántó szavakat, mert azokkal is fájdalmat okozhatunk!

Milyen módon segíthetjük a szenvedőket vagy betegeket a környezetünkben?

FOGALMAK

Emberi mivoltunk

A Teremtő az embert testtel és lélekkel ajándékozta meg. Mindkettőért felelősek vagyunk.

Életszemlélet

Az emberi életről kialakított képünk, melyet magunk is alakítunk, és amelynek alapján mindennapi döntéseinket meghozzuk.

Reményvesztett

Aki teljesen elveszíti a jövőben való bizalmát.

Pusztító kommunikáció

A bántó szavaknak hatalma van, fegyverek, amelyek sok bajt okoznak.

Az élet határmezsgyéi

Az emberi életet fogantatásától kezdve teljes mértékben tisztelni és védeni kell, a természetesen bekövetkező halálig.

Keress olyan katolikus intézményeket, ahol az élet védelme érdekében dolgoznak!

DÖNTÖTTEM:

.....
.....

V. AZ ÉLET ÉRTÉKES

3. Dönt-és?

„Minden szabad nekem, de nem minden használ. Minden szabad nekem, de ne váljak semminek a rabjává.” (1Kor 6,12–13)

Ima:

„Legyen neked tisztelet és dicsőség, ó mennyei Atyának, mindenki részéről és mindenért, amit akaratoddal egyetértésben tettünk.

Ó, Uram, Jézus Krisztus, légy mellettünk kegyelmeddel, hogy a jót, amit sugallatodra elhatároztunk, segítségével tetszésed szerint végre is hajthassuk.

Maradj velem, ó, Szentlélek, erő és istenfélelem Lelke, hogy bátran megtegyem jó elhatározásaimat ...”

(II. Rákóczi Ferenc)

Beszélgessetek!

Az alábbi állításokról dönts el, melyik jellemző rád!

	Soha	Ritkán	Gyakran	Mindig
Minden döntésemnél mérlegelek				
Fontos döntés előtt megkérdezem mások véleményét				
Bizonytalan helyzetben imádkozom				
Tanácsommal segítek mások döntésében				
Ha szükségesnek látom, merek változtatni elhatározásomon				
A kedvem határozza meg a cselekvéseimet				

Lassan készülsz a felvételire. Kik vagy milyen körülmények befolyásolnak a döntésedben? Írd mellé a megfelelő betűjelet: Igaz (I), Talán (T), Nem igaz (N)!

- A barátaim véleménye
- A szüleim tanácsa
- Az érdeklődési köröm és a tanulmányi eredményeim
- Fontos, hogy közelben legyen az új iskola.
- Nem én döntök, hanem a szüleim.
- A barátom már kitalálta, hogy hová menjünk.
- Más körülmény miatt választottam ezt az iskolát, mégpedig:
- Még nem gondolkodtam ezen, majdcsak lesz valahogy.

VÁLASZTÁS

A választás: egy lehetőség kiemelése több közül. A cselekvést megelőző állapot, amelyet meghatároz, hogy mit szeretnénk elérni (cél) és ezt milyen módon tesszük (eszköz). Naponta többször is választanunk kell, például két csokiszelet vagy ruhadarab között. Előfordul, hogy másra hagyom a választás lehetőségét, de következményét én is viselem. (Amikor azt mondjuk: nekem mindig....) Előfordul, hogy a rajtunk kívül álló körülmények szűkítik le lehetőségeinket (időjárás).

DÖNTÉS

A döntés általános értelemben: mérlegelés, alapos elemzés eredménye. Következményekkel járó elköteleződés. Olyan tartós elhatározás, amely hosszabb távon határozza meg állapotunkat. Folyamatosan fenntartott akarat, amely megszabja a gondolkodásunkat és cselekedeteinket. Döntést hozunk például a továbbtanulási lehetőségeink között, hosszú távra ható elköteleződésünkben (sport, zene) vagy akár barátaink megválasztásában. Döntés az is, ha halogatok, azaz nem döntök! (Például reggel nem kelek fel időben, aminek a következménye az lesz, hogy elkések az iskolából.)

A döntés erkölcsi értelemben a lelkiismeret ítéletét követő akarati állásfoglalás, amelyhez kérhetjük Isten segítségét. A döntés előfeltétele az akarat szabadsága. A Szentírás szerint a jó és a rossz nem elvont fogalmak, hanem Isten mellett vagy ellen való döntés. Isten az ember sorsát a saját döntésére bízta. Ez a szabadakarat.

A választás és a döntés okozhat örömet, bánatot, akár lelkiismeretfurdalást is. A választás egy adott cél melletti állásfoglalás; ezzel szemben a döntés a távlati jó érdekében történő hűséges ténykedésre, magatartásra utal.

Olvassátok el az alábbi történeteket a Szentírásból!

Egyik alkalommal Jézushoz ment egy gazdag ifjú, térdre borult előtte és megkérdezte: „Jó Mester! Mit tegyek, hogy elnyerjem az örök életet?” „Miért mondasz engem jónak? – kérdezte Jézus. – Senki sem jó, csak egy: az Isten. Ismered a parancsokat: Ne ölj! Ne törj házasságot! Ne lopj! Ne tanúskodjál hamisan! Ne csalj! Tiszteld apádat és anyádat!” „Mester – válaszolta –, ezeket mind megtartottam kora ifjúságomtól fogva.”

Gondold meg:

„Mindig a döntés a legnehezebb, a többi már csak a kitartás dolga.”

Amelia Earhart

Dönts el:

választás „V” vagy döntés „D”?

- Ma szorgalmasan tanulok, mert jó jegyet szeretnék év végén elérni.
- Beiratkozom egy kosárlabdacsapatba, mert jó társaságban szeretném az időt eltölteni.
- Konditerembe járok, mert szeretnék izmos lenni.
- Elkzdek keresztlési (elsőáldozási, bérmlási) felkészítésre járni.
- Vasárnaponként szentmisére megyek.

Zakeus fájaként ismert ősi vadfügefafa (szikomorfa) Jerikóban

Olvassátok el a Katolikus Lexikon internetes változatában a szikomorfáról szóló szócikket!

Írj egy SMS-t (max. 160 karakter) a gazdag ifjúnak vagy Zakeusnak, melyben megerősítéd, vagy elmarasztalod döntéséd!

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Jézus ránézett és megkedvelte. „Valami hiányzik még belőled – mondta neki. – Menj, add el, amid van, oszd szét a szegények közt, és így kincséd lesz az égben, aztán gyere és kövess engem!” (Mk 10,17b–21)

Te hajlandó lettél volna minden vagyonedat feláldozni, hogy Jézust kövessed? Mi az, amihez ragaszkodtál volna?

A történet folytatása:

Ennek hallatára az elszomorodott és leverten távozott, mert nagy vagyona volt (Mk 10,22.)

Olvassátok el a következő Szentírási történetet is!

Jézus egy másik alkalommal betért Jerikóba és végigment rajta. Összetalálkozott egy Zakeus nevű férfival, aki vámosként, azaz pénzváltóként dolgozott, és mások megkárosításával rendkívül meggazdagodott. Ő volt a vámosok főnöke.

„Szerette volna látni Jézust szemtől szemben, de a tömeg miatt nem tudta, mert alacsony termetű volt. Így hát előrefutott, felmászott egy vadfügefára, hogy láthassa, mert arra kellett elhaladnia. Amikor Jézus odaért, felnézett és megszólította: »Zakeus, gyere le hamar! Ma a te házában kell megszállnom.« Erre ő gyorsan lemászott, és boldogan fogadta. Akik ezt látták, méltatlankodva megjegyezték, hogy bűnös emberhez tér be megpihenni. Zakeus azonban odaállt az Úr elé...” (Lk 19,2–8.)

Szerintetek mit mondott Zakeus?

Te mit tettél volna Zakeus helyében?

„Íme, Uram, vagyonom felét a szegényeknek adom, és ha valakit valamiben megcsaltam, négyannyit adok helyette.” Jézus ezt felelte neki: »Ma üdvösség köszöntött erre a házra, hiszen ő is Ábrahám fia. Az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megmentse azt, ami elveszett.«” (Lk 19,9–10)

ELKÖTELEZŐDÉS

Az elköteleződés: rendszeres, elszánt, kemény munka, amelyet személy, közösség vagy cél elérése érdekében fejtünk ki. Az elköteleződés általában egy életre szól. Erkölcsi szempontból az elköteleződés hosszú távú, határozott irányt ad. Például elköteleződhetek egy házastárs, egy hivatás mellett.

MEGTÉRÉS

Megtérés általános értelemben: a gondolkozás- és életmód pozitív megváltoztatása.

Erkölcsei értelemben: elfordulás a rossztól és döntés a jó, Isten mellett. A megtérés visszatérés az Úristen által megalkotott eredeti tervhez, amely meghatározza cselekedeteinket, gondolkodásunkat. A megtérés mindig döntésünk eredménye, ami életünk végéig többször is meghozható.

ÖSSZEFOGLALÁS

Naponta sok választási lehetőséggel találkozunk. Döntéseink tartós elhatározást jelentek, amelyek hosszabb távon megváltoztatják életünket. Választásaink illetve döntéseink mindig lemondással járnak, az elérendő cél érdekében. A megtérés személyes döntés Isten mellett.

FOGALMAK

Választás

Egy lehetőség kiemelése több közül.

Döntés

A lelkiismeret ítéletét követő akarati állásfoglalás, amelyhez kérhetjük Isten segítségét.

Elköteleződés

Az elköteleződés: rendszeres, elszánt kemény munka, amelyet személy, közösség vagy cél elérése érdekében fejtünk ki.

Megtérés

Elfordulás a rossztól és döntés a jó, Isten mellett. Visszatérés az Úristen által megalkotott eredeti tervhez.

Olvasd el a tékozló fiú történetét (Lk 15, 11–31) a Szentírásban vagy a világhálón, és írd le röviden megtérését!

DÖNTÖTTEM:

.....

.....

.....

.....

V. **AZ ÉLET ÉRTÉKES**
4. **Az odaajándékozható élet**

„Senkinek sincs nagyobb szeretete, mint aki életét adja barátaiért.”
(Jn 15,12)

Ima:

Uram, nyisd meg szememet
szereteted csodáira.

Nyisd meg fülemet testvéreim
hívására. Ne engedd, hogy szívem
elzárkózzék ínségük elől.

Nyisd meg kezemet, ha rászoruló
testvérek állnak ajtóm előtt.

Világosítsd meg szívem vakságát,
hogy lássam mi a helyes,
és erősítsd akaratomat, hogy meg is
tegyem – így cselekedeteimen a te
világosságod ragyogjon át.

(A. Pereira)

Milyen szavak jutnak eszedbe az áldozat szóról? Írj néhányat!

.....

Olvassátok el a következő regényrészletet!

Felfelé indultak, Belle [ejtsd bell], a hatalmas pireneusi kutya és a Sébastien [ejtsd szebasztjan], a hat éves forma gyermek. A téli időszak ellenére olyan enyhe volt az időjárás, hogy Sébastien eldobta a sálját. Ott volt előttük a Nagyhegyszoros, fönt pedig a Baou hegy déli oldala; málladozó kövek, meredek sziklafalak, melyeken nem marad meg sokáig a hó. De mostanában annyit esett, hogy a Baou-nak ez az oldala is fehér volt, a sziklafalak között is, csak itt-ott voltak sötétebb foltok.

Sébastien vidáman, nyitott kabátkával lépett rá a sziklás folyósóra. Belle, a kutya, nyüszített és lefeküdt. Erre Sébastien visszament hozzá. Mi van veled Belle? Fáj valamid?

Végigsimogatta a kutya egész testét, az állat hagyta, de még most is nyüszített, furcsán, ahogyan Sébastien még nem is hallotta nyüszíteni. Hirtelen megmérgeződött. [...] Várj csak! Úgyis velem jössz.

Otthagya, és rálépett a lavinafolyósóra. A kutya felállt. Nyüszített, de azért követte. Olyan lassan, hogy Sébastien megkötötte az övével. [...] Meleg párák volt a levegő, Belle-t is fárasztó volt húzni, ráadásul a feje is fájt egy kicsit. Eldobta a sapkáját. Belle hirtelen, teljesen váratlanul megfeszítette a testét, és nem mozdult. Olyan váratlanul történt a dolgot, hogy Sébastien elesett. A kutya egész testében remegett és nem mozdult.

Mi van veled?

Zajt hallottak a fejük felett; széllövés. De körülöttük mozdulatlan súlyos volt a levegő [...].

Belle egyszer csak felpattant, és szembeszegült Sébastiennel. Nem nyűszített, hanem teljes erejéből böködte Sébastient az orrával, a pofájával. A fiú belekapaszkodott vastag bundájába, a nyakába, és hagyta, hogy a kutya magával cipelje.

A kutya meg tolta, a sziklafalhoz, egy bemélyedés felé! Szinte belelökte abba a kis barlangféleségbe, a hatalmas sziklafal mellé. Sébastien félt. [...] Először csak a felhőszerű porhó látszott és a hegy moraja hallatszott. [...] A kisfiú átölelte a kutya nyakát és az arcát a bundájába temette... A kutya teste megfeszült, minden erejével igyekezett ott tartani a fiút a sziklabetöltet belső falánál, ahol nem eshet baja és befedte a testével. Aztán vonítani kezdett hosszan és rettenetesen, hogy a völgyben, a faluban is meghallják. Rettenetes üvöltés volt, lavinát jelzett [...]. A párás meleg levegőben meg is hallották Belle üvöltését a hegyről. Megijedtek. A kutya az... segítségért kiállt... Az emberek hangja alig hallatszott a süket dőrejből, mely az egész hegyet betöltötte... Lavina! [...]

Néhány másodpercig tartott még a moraj, aztán megint csend borult a tájra, mintha Belle nem is üvöltött volna, mintha előzőleg semmi sem történt volna a hegyen. [...] Mentek fel a férfiak a Baou-ra, a déli oldalára, hiszen ott látták utoljára Sébastient. Kiabálástól visszhangzik a hegy. [...] Az emberek már csak kötelességtudatból keresgélnek. Tudják jól, ebben a hóban tavaszig is kutathatnának, hogy megtaláljanak valamit... Egy orvos ment elől, akit követtek a többiek. Egy félkör alakú sziklánál érik utol, melyhez két fenyőfa ágai támaszkodnak: gyökerestül tépte ki őket a lavina. Munkához látnak, ásóval, csákánnyal, megtisztítják a sziklát. Tegyétek le az ásót! – kiáltja a doktor. Letérdel a szikla mellé a faágak között. Kézzel ás tovább, lassan előbukkan a kutya. Nem nyűszít, nem próbál kiszabadulni, pedig már tehetné, de nem mozdul. Hallatszik a szuszogása... A szűgye magasságában a doktor, amikor meglátja a gyerek lábát, megismeri a csizmáját!... Csendben állnak, csak a kutya lihegését hallani. Benyúl a kutya alá, kitapintja Sébastien szívverését. – Él.

LEMONDÁS

Általános értelemben: A lemondást gyakorló személy egy adott dolog vagy lehetőség előnyét nem kívánja élvezni.

Erkölcsei értelemben: A lemondás önmegtagadást jelent, amelynek során bizonyos kényelmi vagy kellemes lehetőségeket önként nélkülözni kívánok. (Például csokit fogyaszthatnék, de mégsem teszem.)

Minden választás és döntés lemondással jár. A választás vagy döntés leszűkíti a lehetőségeket, annak érdekében, hogy a cél eléréséhez szükséges adottságokat jobban kihasználhassuk. Egy útelágazásnál is választanunk kell: ha jobbra indulunk el, akkor nem léphetünk balra is.

ÁLDOZATHOZATAL

Általános értelemben: átlagon felüli megfeszített munka, kötelesteljesítés vagy erőfeszítés bizonyos cél elérése érdekében.

Az áldozathozatal: a lemondás magasabb foka, melyet az ember vagy Istenszeretet vezérel.

Képzeljétek el, hogy a kutya is tud beszélni. Készítsetek egy interjút vele, a történettel kapcsolatosan! Írjátok le, hogy kérdéseitekre mit felelne a kutya! (Csak a válaszokat.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Beszélgessetek!

Te miért/kiért hoztál már áldozatot?

Mi volt az?

Gyűjtsd össze, milyen áldozatot hoztak érted eddig a szüleid!

.....

.....

.....

.....

Készítsetek egy interjút a megmentett családapával, mintha te lennél a riporter. Milyen kérdéseket tennél fel?

.....

.....

.....

.....

.....

Keresztény értelemben: másokért felajánlott, önkéntes cselekedet vagy Istennek adott „ajándék”. Az áldozatot azért hajtjuk végre, hogy közelebb kerüljünk embertársunkhoz és a Teremtőnkhez. Az áldozathozatal mindig elköteleződéssel jár együtt. Legtöbbször közösséget építő tevékenység. Áldozatot hozhatunk barátainkért, közösségeinkért. A szülők áldozatot vállalnak gyermekeikért, alkalmanként gyermekek a testvéreikért, illetve szüleikért. Áldozatot jelent, ha rendszeresen mi visszük kisebb testvérünket az óvodába, vagy bármi hasonlót teszünk.

HALLOTTÁL MÁR KOLBE ATYÁRÓL?

1894-ben, a lengyelországi Zduńska Wolában [ejtsd zdunyszka vola] született szegény családból, ahol öten voltak testvérek. Fiatalkorában a ferences rendbe lépett. A II. világháború kezdetétől, mint katolikus pap, lengyel zsidó és ukrán üldözötteket bújtatott és menekülésüket segítette. Ennek következményeként 1941-ben az auswitzi koncentrációs táborba vitték. Néhány hónappal később a barakkból, ahol ő is élt, megszökött egy rab. A táborparancsnok bosszúból felsorakoztatta az elítélteket és minden tizedik embernek ki kellett lépni a sorból, akikre halál várt. Amikor egy kétgyermekes családapa, Franciszek Gajowniczek [ejtsd fracisek gajownicsek] is a kisorsoltak közé került, felzokogott, hogy két gyermeke és felesége egyedül marad. Kolbe atya megsajnálta és előrejött. A parancsnok dühösen rákiáltott: Mit akar? Mire Kolbe atya szelíden válaszolt: – Szeretnék meghalni a mellettem lévő fiatalember helyett! A parancsnok nem tudta felfogni ezt a döntést, mert még ilyenekkel nem találkozott, ezért ingerülten ezt kérdezte: – Maga normális? Kolbe atya elismételte óhaját: – Igen, szeretnék meghalni helyette. A tábor vezetője erre értetlenül elfordította fejét, megvonta a vállát és a családapát visszaparancsolta. Kolbe atyát és kilenc társát éhhalálra ítélte.

A tíz foglyot egy félig földbe ásott bunkerbe zárták össze, ahonnan az eddig megszokott káromkodások és szitkozódások helyett imádság és ének hangzott folyamatosan, amit Kolbe atya vezetett. Két hét után már csak ő volt életben. Végül fenol-injekcióval végeztek vele.

Kolbe atya boldoggá avatását VI. Pál pápa 1971. október 18-án, szentté avatását Szent II. János Pál pápa 1982. október 17-én végezte. A megmentett családapa mindkét eseményen részt vett.

Egy fogolytársa így emlékezett: „A páter haláláról az egész táborban beszélünk. Ő nem csak egy embert mentett meg az életnek: tettével sokakban felébresztette a bátorságot ahhoz, hogy túléljük a tábort, visszaadta az emberi jóságba vetett bizalmunkat.”

ÁLDOZAT

Az ember minden korban áldozatot adott az Istennek, mert időről-időre különböző módon akarta kifejezni tiszteletét.

Az Ószövetségben gyakran étel- ital- illat- és állatáldozatot ajánlották föl a Teremtő iránti hála jeleként. A környező népekkel szemben a zsidók minden életet Isten ajándékának tekintettek, ezért hitükkel összegegyeztetetlen volt az emberáldozat.

Az Újszövetségben Jézus hozta a legnagyobb áldozatot, amikor életáldozatával megváltott minket és vállalta a kereszthalált. A kereszt két szára azóta is a kapcsolatot fejezi ki számunkra: a függőleges ág jelképesen összeköti az eget és a földet, míg a vízszintes az emberek közötti szeretetre tanít.

A kereszt alakja egy koordináta-ábrázolásra hasonlít, amely minden irányban nyitott a végtelenre, ezzel Jézus emberek iránti szeretetére utal.

Krisztus áldozatánál nincs nagyobb, mindent beteljesít és felülmúl. (KEK 614.) Jézus bűneinket eltörölte és visszaszerezte számunkra az örök életet. Válaszunkra vár. „Jézus Krisztus önmagát adta értünk, hogy minden gonoszságtól megváltson, megtisztítson és jótettekben buzgolkodó választott népévé tegyen” (Tit 2,14).

ÖSSZEFOGLALÁS

Életünk az áldozathozatalban teljesedik ki. A legteljesebb áldozatot Krisztus mutatta be, amikor önként vállalta értünk a kereszthalált. Szeretetével új életet ajándékozott nekünk.

FOGALMAK

Lemondás

Önmegtágadás, amelynek során bizonyos kényelmi vagy kellemes lehetőségekről önként lemondunk.

Áldozathozatal

Másokért felajánlott önkéntes cselekedet vagy Istennek adott „ajándék”.

DÖNTÖTTEM:

Ki mondta, kinek? Használhatod a Szentírást!

Asszony, íme a te fiad. (Jn 19,26)

Vessünk rá sorsot, hogy kié legyen. (Jn 19,24)

Másokat megmentett, de magát nem tudja megmenteni. Ha Izrael királya, szálljon le a keresztről, s akkor hiszünk neki. (Mt 27,42)

Te, aki lerombolod a templomot és három nap alatt felépítéd, mentsd meg magadat! (Mt 27,40)

Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem? (Mk 15,34)

Atyám, a te kezébe teszem lelkemet! (Lk 23,46)

Beteljesedett. (Jn 19,30)

Nem féled az Istent? Hiszen te is ugyanazt az ítéletet szenveded? (Lk 23,40)

Bizony, bizony mondom neked, még ma velem leszel a paradicsomban. (Lk 23,43)

Szomjazom! (Jn 19,28)

Bizony, ez az ember Isten Fia volt. (Mk 15,39)

Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, hogy mit cselekszenek (Lk 23,34)

V. AZ ÉLET ÉRTÉKES
5. A visszakapható élet

„Jézus mondja: Én vagyok a feltámadás és az élet.” (Jn 11,25)

Ima:

És fölzúgnak a hamuszín egek,
hajnal felé a ravensbrücki fák.
És megérik a fényt a gyökerek.
És szél támad. És fölzeng a világ.

(Pilinszky János: Harmadnapon
– részlet)

Volt-e olyan tárgy vagy személy (például barát), amit/akit elveszítettél, de később megtaláltál, vagy visszakaptál?

.....

.....

.....

TOVÁBBADOTT ÉLET ÉS VISSZAKAPOTT ÉLET

Növények

A magok úgy bontakoznak növényé, hogy a mag vízfelvétel hatására megduzzad, a csírapu felreped, intenzív anyagcsere jön létre. A gyökérkezdemény ezután a földbe kapaszkodik, továbbá a csírának kifejlődik a rügyecskeje, ami a fény felé törekszik. Érdekeség, hogy az egyszikű növényeknél a mag a földben marad, és a kibontakozó növény abból táplálkozik, amíg a mag meg nem semmisül. A kétszikű növények esetében a mag is kibújik a földből, és az alkotja a növény sziklevelét.

Minden mag továbbadja a benne rejlő állományt, önmagából táplálja az új növény kifejlődését.

Állatok

Az állatok is hasonlóképpen adják tovább az életüket.

Hazánkban gyakori a tiszavirág nevű (körülbelül 12 cm nagyságú) rovar, aminek három éves víz alatti lárva léte után a felszíni élete összesen három órán keresztül tart. Ezalatt az idő alatt a hímek csak a párjuk keresésével törődnek, nem is táplálkoznak. A nőstények lerakják a petéiket, majd a kifejlett állatok elpusztulnak. A rövid időszakot arra használják fel, hogy utódaiknak életet adjanak.

A tiszavirág levegőben töltött rövid életét tiszavirágzásnak nevezük. A Tisza folyón kora nyáron, általában júniusban, minden évben találkozhatunk a jelenséggel. A tiszavirágzás manapság Európán belül csak Magyarországon figyelhető meg.

Ember

A növények és az állatok az Úristen által megfelelően kódolt rend szerint élnek. Az ember a szabadakarata alapján másoknak szentelheti napjait. Nemcsak gyermekeiben él tovább, hanem tevékenysége utódaiban és mások iránti önkéntes szolgálatban teljesedik ki. „Bizony, bizony, mondom nektek: ha a búzaszem nem hull a földbe, és nem hal el, egymaga marad, de ha elhal, sok termést hoz” (Jn 12,24). Jézus ezt a természeti képet az emberre értette.

A földi élet után az ember az Úristenhez juthat, örök sorsa beteljesedik. Akik Isten kegyelmében és barátságában halnak meg, és akik már teljesen megtisztultak, örökre Krisztussal élnek. (KEK 1023.)

Oldjátok meg a Lázár feltámasztásával kapcsolatos feladatot! Szerintetek meddig élt még Lázár a feltámasztása után? Mit tett másképpen, miután Jézus feltámasztotta?

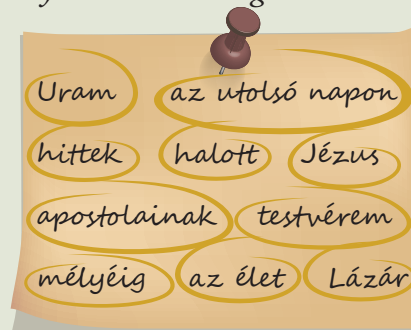
JÉZUS HALÁLA ÉS FELTÁMADÁSA

„Jézust halálra ítélték; a keresztet is neki kellett felvinni a Golgotára, a Koponyák hegyére, ahol megfeszítették két gonosztevővel együtt. Három órányi szenvedés után így szólt. »Beteljesedett!« Aztán lehajtotta fejét és kilehelte lelkét.

Az előkészület napja volt. El is mentek a katonák, és megtörték a lábszárát az egyiknek is, a másiknak is, akit vele együtt fölfeszítették. Amikor azonban Jézushoz értek, látták, hogy már meghalt.

Ezért nem törték meg a lábszárát, hanem az egyik katona oldalába döfte a lándzsáját.

Az alábbi szentírási szövegben pótolod a hiányzó részeket a megadott szavakkal!

Lázár feltámasztása

Betániában, Máriának és nővérének, Mártának testvére Lázár meghalt. Jézus meghallotta és azt mondta:

„.....menjünk el hozzá!”

[...] Amikor Márta meghallotta, hogy közeledik, eléje sietett.

„Uram – szólította meg Márta Jézust –, ha itt lettél volna, nem halt volna meg

..... . Jézus megnyugtatta: „Feltámad testvéred.” „Tudom, hogy feltámad – mondta Márta – majd a feltámadáskor,

Jézus így folytatta: „Én vagyok a feltámadás és Aki hisz bennem, még ha meghal is, élni fog. [...]

Jézus megkérdezte: „Hova tettétek?” „Gyere, – felelte –, és nézd meg!” [...]

Jézus szíve megrendült, s odament a sírhoz, amely egy kővel eltorlaszolt barlang volt.

„Hengerítsétek el a követ!” [...]

Erre elhengerítették a követ. [...] E szavak után hangosan bekiáltott: „..... , jöjj ki!” S a kijött.

Lába és keze be volt pólyázva, az arcát meg kendő fődte. Jézus szólt nekik: „Oldjátok fel, hogy tudjon járni.”

A zsidók közül, akik fölkeresték Máriát, sokan látták, amit Jézus végbevitt, és

..... benne.
(Jn 11,1.20–25.33–45)

Beszélgessetek!

Mi a különbség Lázár feltámasztása és Jézus feltámadása között?

Az igaz állítást „I”, a hamisat „H” betűvel jelöld!

- Lázár kétszer halt meg.
- Jézus kétszer halt meg.
- Lázárt kétszer temették el.
- Jézust kétszer temették el.
- Lázár kétszer támadt fel.
- Jézus kétszer támadt fel.
- Lázárral ma is találkozhatunk.
- Jézussal ma is találkozhatunk.

Fogták Jézus testét és a fűszerekkel együtt gyolcsba göngyölték. Azon a helyen, ahol keresztre feszítették, volt egy kert, s a kertben egy új sírbolt, ahova még nem temettek senkit. Mivel a sír közel volt, a zsidók készületi napja miatt ide temették Jézust” (Jn 19,28.31–34.40–42).

„A hét első napján, kora reggel, amikor még sötét volt, Mária Magdolna kiment a sírhoz. Észrevette, hogy a követ elmozdították a sírtól. Eddig senki nem értette meg az Írást, amely szerint föl kellett támadnia a halálból. Amikor beesteledett, még a hét első napján megjelent Jézus a tanítványoknak, ott, ahol együtt voltak, bár a zsidóktól való félelmükben bezárták az ajtót. Jézus belépett, megállt középen és köszöntötte őket: »Békesség nektek!« E szavakkal megmutatta nekik kezét és oldalát. Az Úr láttára öröm töltötte el a tanítványokat. Jézus megismételte: »Békesség nektek!«” (Jn 20,1.9.19–21.)

JÉZUS ÉLETE MA

Jézus a kereszten valóságosan meghalt, majd harmadnapra feltámadt. A feltámadásnak nincsen tanúja. A feltámadásra csak az üres sírból, Jézus megjelenéseiből, valamint az apostolok megváltozott magatartása alapján következtethetünk. (KEK 647.)

Jézus valóságos emberként és valóságos Istenként volt itt a földön, a feltámadás után sajátos módon azóta is köztünk maradt.

Önmagát hagyta nekünk:

- a szeretet parancsának tanításában, amit földi élete utolsó óráiban mintegy örökségül hagyott mindannyiunk számára. „Arról ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretet lesz bennetek egymás iránt” (Jn 13,35).
- az Írásokban (Szentírás). Ha figyelmesen olvassuk, megtapasztalhatjuk, hogy Isten ma is szól hozzánk.
- a kenyér színében (Oltáriszentség). „Én vagyok az élet kenyere. [...] A kenyér, amelyet adok, a testem a világ életéért” (Jn 6,48.51). (KEK 1374.) Jézus testét a szentáldozáskor vehetik magukhoz, akik már elsőáldozók voltak.
- a pap személyében, aki a szentségek kiszolgáltatásakor Krisztus személyében tevékenykedik. (KEK 1548.)
- a nevében összegyűlők közösségében. Jézus mondta: „Ahol ketten vagy hárman összegyűlnek a nevemen, ott vagyok közöttük” (Mt 18,20).

TUDTAD-E,

hogy a katolikus templomokban az örökmécses fénye Jézus jelenlétét jelzi, aki titokzatos módon jelen van az Oltáriszentségben? (KEK 1357.)

ÖSSZEFOGLALÁS

Az élővilágban mind a növények, mind az állatok, mind az ember továbbörökíti önmagát. Az ember élete a szolgálatban teljesedik ki.

Jézus valóságosan meghalt és feltámadt. Krisztus feltámadása nem a földi életbe való visszajövetel volt, hanem egy időn és téren túli másik életbe tért vissza és annak dicsőséges állapotában részesedett. (KEK 646.) Rejtett módon azóta is köztünk él a szeretet parancsának megvalósításában, az Írásokban és az Oltáriszentségben.

FOGALMAK

Halál

A földi élet lezárulása. A halál arra emlékeztet, hogy életünk megvalósítására csak korlátozott idő áll rendelkezésre. „Gondolj teremtődre ifjúságod napjaiban..., mielőtt a por visszatér a földbe ahonnan jött és az élető lehelet Istenhez, aki adta” (Préd 12,1.7).

Feltámadás

Krisztus feltámadását csak a hitünkkel érthetjük meg. Jézus harmadnapra széttörte a halál bilincseit, megújult élete lett.

Jézus halálával legyőzte a halált ezzel minden embernek megnyitotta az üdvösség lehetőségét.

DÖNTÖTTEM:

.....

.....

.....

Beszélgessetek!

Mindennap láthatod, hogy kibontakozik a természet.

Neked miben kellene megújulnod?

Milyen szavak, kifejezések jutnak erről eszedbe: új élet?

.....

.....

.....

.....

.....

VI. ÉRTÉKES KÖZÖSSÉG

KISS JÓZSEF
színházrendező

Bemutakozás

Kiss József vagyok, feleségemmel Bencsik Tímeával neveljük két gyermekünket, Virágot és Benedeket. Budapesten élünk. Hivatásomul a színházrendezői szakot választottam és a mai napig gyakorlom.

Jelenleg a Szolnoki Szigligeti Színházban azon munkálkodom, hogy a társulat arculatát, művészi színvonalát, emberi tartását alakítsam művészi, emberi hitemmel, hitelemmel. Azon vagyok, hogy művésztársaim támasza legyek, nemcsak művészi, de magánemberi helyzetekben is.

Színházi, gyakorlati munkám mellett elméleti, közösségi, közéleti munkát is folyamatosan vállalok, mert úgy tartom, egy polgár szerepe nem érhet véget szakmája gyakorlásával, gyermekei felnevelésével; minden közösségben hasznos munkát kell folytatni, ha úgy érzi az ember, erre a közösségnek szüksége van.

Milyen feladatai vannak egy rendezőnek?

Nehéz munka. Minden felelősség, teher az ő nyakában van. Neki kell kitalálnia az előadás formáját, a díszletet a díszlettervezővel, a

jelmezt a jelmeztervezővel, a zenét a zeneszerzővel, illetve a színészek mozgását, játékát, játékának stílusát. Ezt a hatalmas épületet jó statikusként egyben kell tartani, minden összetevőt össze kell hangolni. Munkáimban az örök emberi értékekbe vetett megingathatatlan hitem, az emberek szeretete, a keresztény európai műveltség iránti elkötelezettség vezérel.

Voltak-e kudarcai? Ha igen, mi segítette át ezeken?

Művészi kudarcom még sosem volt. Ha kudarcról lehet beszélni, akkor nekem ez azt jelenti, hogy szeretnék nagyobb hatással lenni a magyar szellemi, művészeti közéletre, de ez nagyon nehezen megy. Mindenki a saját pecsenyét sütögeti, és rengeteg a farizeus...

Mit üzen a 7. osztályos fiataloknak?

Azt, amit az én 54 évem alatt jól megtanultam, és beigazolódni láttam. Mindig legyetek hűek önmagatokhoz! Figyeljétek a belső hangjaitokra, halljátok meg azt a csendes hangot, amit a lelketek mélyén súg valaki. Nagyon csendes ez a hang, nagy odafigyelés kell hozzá. Mondhatjuk ezt a lelkiismeret hangjának, de én tudom, hogy az ember lelkének legmélyéről, az ember lelkének centrumából maga Isten szól hozzánk, ott mindnyájan egyek vagyunk. Ha hűek maradtok ehhez a hanghoz, életetek gazdag lesz. Sok küzdelem, sok buktató, sok csalódás a világi dolgokban, hazugság, árulás, sok képmutatás, ám végül az ember – ha hűséges – kiér a tisztásra, ahol minden gyönyörű. Olyan lesz a világ, amilyenné mi, amilyenné Ti teszitek. Minden Rajtatok múlik! Csak szeressétek egymást, szeressétek Jézust, és higgyétek, semmi sem hiábavaló!

VI. ÉRTÉKES KÖZÖSSÉG

1. A közösség értéke

„Menjete el az egész világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek.” (Mk 16,15)

Beszélgessetek!

Te jelenleg milyen közösségekhez tartozol? Sorold fel őket!

KÖTŐDÉSEINK

Életünk folyamán sokféle közösséghez tartozunk. Amikor megszületünk, akkor egy családi közösség lesz az otthonunk. Születésünknel fogva a magyar nemzethez tartozunk, az európai közösség részét alkotva, osztozva az egész emberiség életében. Lakóhelyünk által részét képezzük egy falu-, vagy városközösségnek. Az iskolában az osztályközösséghez csatlakozunk. Amikor megtaláljuk életünk párját, akkor a házastársi életközösségbe lépünk be együtt és saját családot alapítunk. Egy új állás elnyerésekor munkahelyi közösségbe csöppenünk. A közösségek tehát végigkísérik életünket.

KÖZÖSSÉG

A közösségről az I. fejezetben már megtanultuk, hogy az embereknek (a családnál nagyobb) egymással szoros kapcsolatot fenntartó csoportja. A közösség (szótöve: közös) jellemzője, hogy van célja, szabályrendszere, amit mindenki elfogad. A tagok szabadon segítik egymást. Sok időt töltenek együtt, többnyire ismerik társaik magánéletét, nehézségeit, örömeit.

Ima:

Nézzétek, milyen kedves és jó,
ha egyetértésben élnek a testvérek!
Mert az Úr ott áldást ad:
életet mindörökre.

(Zsolt 133,1.3)

A csiksomlyói búcsú